

Komunikat

na temat działań samorządu radców prawnych w zakresie planowanych zmian w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej

1. Pismem z dnia 2 sierpnia 2022 r. Dyrektor Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości zwróciła się do samorządu radców prawnych o przedstawienie uwag i propozycji rozwiązań mających na celu poprawienie funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększenie jakości oferowanych w nim usług, jak również o ustosunkowanie się do dotychczas złożonych propozycji przedstawionych przez wojewodów, starostów i organizacje pozarządowe.
2. W piśmie z dnia 11 sierpnia 2022r. samorząd radców prawnych negatywnie ocenił propozycję powierzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wyłącznie organizacjom pozarządowym oraz ponownie przedstawił uwagi i propozycje rozwiązań mające na celu poprawienie funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększenie jakości oferowanych w nim usług, przedstawione w marcu br. i dostępne na stronie:
<https://kirp.pl/wp-content/uploads/2022/07/odpowiedz-wiceprezesa-krrp-ws.-nieodplatnej-pomocy-prawnej-ministerstwo-sprawiedliwosci.pdf>
3. W dniu 17 sierpnia 2022 r. odbyło się spotkanie Wiceprezesa KRRP Ryszarda Ostrowskiego z dziekanami rad okręgowych izb radców prawnych lub wskazanymi przez nich osobami, którego przedmiotem było omówienie planów Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej.
4. W dniu 26 sierpnia 2022 r. odbyło się spotkanie organizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości z przedstawicielami samorządów zawodowych dotyczące rozwiązań mających na celu usprawnienie funkcjonowania systemu nieodpłatnej

pomocy prawnej. W spotkaniu udział brali przedstawiciele Krajowej Rady Radców Prawnych oraz niektórych okręgowych izb radców prawnych.

5. W ramach działania Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Edukacji Prawnej Ministerstwo Sprawiedliwości przedłożyło do zaopiniowania projekt zmiany ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej z dnia 22 sierpnia 2022r. Projekt został rozesłany do dziekanów rad okręgowych izb radców prawnych z prośbą o zgłaszanie uwag.
6. W dniu 6 września 2022 r. odbyło się VIII posiedzenie Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Edukacji Prawnej, na którym przedstawiono i przedyskutowano główne założenia projektu, omówiono zagadnienia dotyczące zwiększenia dostępności systemu dla osób potrzebujących oraz omówiono zagadnienia dotyczące wprowadzenia obowiązków w zakresie korzystania z systemu teleinformatycznego, a także zagadnienia dotyczące kwestii organizacyjnych systemu.
7. Ośrodek Badań Studiów i Legislacji KRRP przygotował opinię z dnia 16 września 2022 r. do przedłożonego projektu z dnia 22 sierpnia br. uwzględniającą uwagi zgłoszone przez okręgowe izby radców prawnych. W opinii tej krytycznie odniesiono się m. in. do przedstawionej w projekcie propozycji rezygnacji z obowiązku składania pisemnych oświadczeń o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej przez osoby uprawnione oraz rezygnację z oświadczeń przedsiębiorców o niezatrudnianiu pracowników w ciągu ostatniego roku, propozycji wprowadzenia obowiązku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na piśmie na wniosek osoby uprawnionej, wprowadzenia obowiązku zawierania w umowie radcy prawnego lub adwokata z powiatem zasad potrącania wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego z tytułu nienależytej realizacji obowiązków określonych w ustawie w szczególności za nielogowanie się na dyżurze w systemie teleinformatycznym oraz nieterminowe wprowadzanie

kart pomocy, jak również do wydłużenia do trzech lat okresu na jaki wyłaniana jest organizacja pozarządowa w otwartym konkursie ofert.

8. Ministerstwo Sprawiedliwości przedstawiło zmieniony projekt ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej z dnia 6 października 2022 r. W nowym projekcie uwzględniono część uwag zgłaszanych w opinii Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KRRP z dnia 16 września br., w tym m. in ograniczono krąg osób, na wniosek których nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest na piśmie. Większość krytycznie ocenionych w opinii rozwiązań pozostała jednak niezmieniona.
9. W związku z powyższym w dniu 13 października 2022 r. Wiceprezes KRRP przedstawił do ww. projektu stanowisko, w którym podtrzymał uwagi zgłoszone w opinii Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KRRP z dnia 16 września 2022 r. w zakresie, w jakim nie zostały one uwzględnione w nowej wersji projektu.
10. W dniu 7 października 2022 r. odbyło się IX posiedzenie Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej, na którym przedstawiono informację na temat procedowanego rozporządzenia w sprawie wysokości kwoty bazowej na rok 2023, jak również przeprowadzono dyskusję nad uwagami zgłoszonymi do projektu ustawy zmieniającej ustawę o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. Pomimo przedstawianej argumentacji dotyczącej zwiększenia wysokości kwoty bazowej na rok 2023, ma ona pozostać niezmieniona.
11. W najbliższym czasie projekt ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej zostanie opublikowany i skierowany do konsultacji publicznych, w których samorząd radców prawnych będzie uczestniczył.